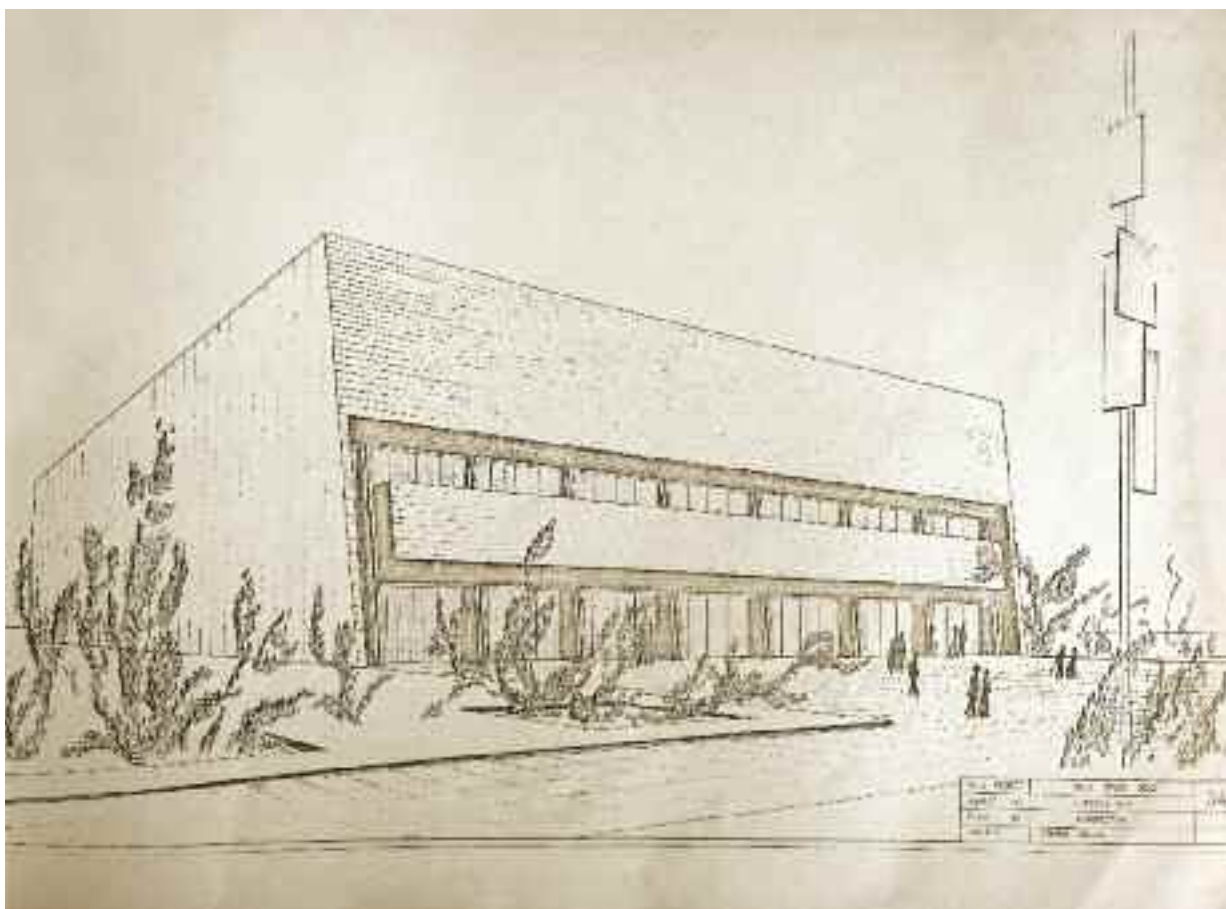

Proiectul pentru o Sală Polivalentă la Satu Mare există din anul 1972

Craiova are o sală din 1975, Satu Mare mai are de așteptat

Satu Mare este printre puținele, dacă nu singurul, municipiu reședință de județ care nu are o Sală a Sporturilor. Un edificiu absolut necesar într-un oraș care se vrea modern, într-o perioadă când sportul, indiferent la ce nivel este practicat, trebuie să beneficieze de condiții decente de a practica o disciplină oarecare. O sală de sport absolut necesară pentru sporturile de echipă, sau individuale, unele dintre ele practicate cu succes la Satu Mare. Din păcate, deși am intrat bineșor în mileniul trei, orașul, județul Satu Mare nu beneficiază de o sală a sporturilor. O sală care, dacă ar exista, ar intra în sfera normalului și de care s-ar bucura locuitorii, și plătitorii de taxe și impozite din acest oraș milenar. Din păcate, putem afirma, fără să greșim, că anormal este că un oraș, precum Satu Mare, cu o populație de circa 100.000 de locuitori nu are un asemenea edificiu.

Continuare în pagina 4

Asasinarea liderului comunist Lucrețiu Pătrășcanu

PAGINA 6

Produsele din blana animalelor, interzise în California

California a devenit primul stat american care interzice procesarea și vânzarea produselor din blana animalelor, potrivit unui proiect de lege semnat recent de guvernatorul Gavin Newsom.

Rezidenții nu vor mai avea dreptul de a comercializa sau confecționa haine, pantofi sau poșete din blană începând din 2023. Interdicția exclude blana purtată în scopuri religioase sau tribale și blana folosită. De asemenea, nu se aplică pielei, pieilor de vacă, animalelor împăiate și pieii complete de căprioare, ovine și caprine, potrivit Independent.

Decizia a fost salutăată de grupările pentru drepturile animalelor, care cereau de mult timp adoptarea unei asemenea hotărâri. Totodată, guvernatorul Gavin Newsom a semnat și un alt proiect de lege care va interzice ca animalele să mai fie folosite la circ.

Școala sătmăreană românească în perioada interbelică

Anul școlar 1934-1935, grup de elevi

PAGINA 3

Submarin dispărut în război, găsit după 75 de ani

Exploratorul Tim Taylor și echipa sa de la Proiectul Lost 52, o organizație care caută nave americane pierdute, au anunțat, duminică, faptul că submarinul care a dispărut acum 75 de ani a fost găsit în 5 iunie pe fundul Mării Chinei de Est, la o adâncime de 434 de metri, potrivit CNN. USS Grayback a dispărut cu 80 de oameni la bord în februarie 1944, după ce a fost atacat de o aeronavă japoneză. Epava submarinului a fost găsită după ce, anul trecut, cercetătorul Yutaka Iwasaki a descoperit că Marina Militară ar fi tradus greșit documentele de război în care era descris locul unde Grayback s-ar fi scufundat. În tot acest timp, documentele istorice ar fi inclus o longitudine greșită pentru locul unde se afla submarinul. Cu ajutorul unor vehicule autonome, subacvatic, echipa a

reușit să găsească submarinul Grayback la o distanță de aproape 160 de kilometri față de locul unde s-a crezut inițial că s-a scufundat.

În 28 ianuarie 1944, submarinul Grayback a plecat din Pearl Harbor către Marea Chinei de Est în cea de-a zecea misiune. O lună mai târziu, echipajul submarinului a raportat că a scufundat două nave cargo japoneze în 19 februarie. Atacul a lăsat, însă, Grayback doar cu două torpile, astfel că a primit comanda să revină la bază. Deși era așteptat să ajungă în atolul Midway în 7 martie, au trecut mai mult de trei săptămâni fără ca echipajul să dea un semn. În acest context, în 30 martie 1944, Grayback, unul dintre cele mai performante submarine din cel de-Al Doilea Război Mondial, a fost declarat oficial dispărut.

Satu Mare a fost al patrulea oraș din Ungaria în care s-a introdus tramvaiul

PAGINA 2

Árkád Pásztor - povestea unui călugăr atipic

PAGINA 5

Necesitatea tramvaiului nostru nu trebuie judecată doar din acest punct de vedere, ci prin prisma unor alte interese care se leagă de el. Pentru că tramvaiul nostru se leagă în mod natural de interesele căii ferate locale Satu Mare-Ardud, și se poate considera o linie complementară a căii ferate planificate între Satu Mare și Bixad.

Circulară privind stârpirea șoarecilor

Ministrul maghiar regal al agriculturii a trimis următoarea circulară către toate autoritățile locale: sunt nevoit să constat cu regret, că se manifestă o indiferență persistentă față de șoarecii de câmp care pricinuesc pagube mari, în ciuda faptului că această problemă s-ar putea rezolva cu o muncă relativ mică și cu cheltuieli reduse. Având în vedere acest aspect atrag atenția tuturor administrațiilor locale prin circulara mea din 6 decembrie a anului trecut, cu nr. 96331, să aibă în vedere în mod accentuat stârpirea șoarecilor și să ia măsuri dacă este nevoie pe baza art. 54, paragraf XII al Legii din 1894. Având în vedere că eu primesc multe rapoarte despre înmulțirea șoarecilor, consider necesar să atrag din nou atenția celor vizați, considerând că stârpirea șoarecilor și împiedicarea înmulțirii acestora se poate efectua cu ocazia observării lor la arat cu un efort relativ mic. Fac apel la public să încerce cu îndrumarea autorităților locale comunale să procedeze în mod conștient la stârpirea șoarecilor cu ocazia aratului de toamnă și de primăvară chiar și în acele locuri unde aceștia se arată într-un număr relativ mic. (...) Iar în acele locuri unde nu se pot face arături, de ex. parcelele de lucernă, trifoi, fânețe, pășuni, pe malul șanțurilor de lângă drum, mejde etc., cel mai adecvat lucru este așezarea de capcane de șoareci care se pot procura la prețuri modice. Astfel vom reuși cu o muncă și cu o cheltuială minimă să împiedicăm înmulțirea șoarecilor și să prevenim pagubele inestimabile pe care aceștia pot produce.

Budapesta, 21 septembrie 1900.

(Szamos, 8 noiembrie)

Deschiderea bucătăriei sociale

Consiliul de conducere al bucătăriei populare a hotărât în ședința ținută în 25 oct., să deschidă bucătăria populară duminică, 18 noiembrie, având în vedere apropierea iernii. Împărțirea mesei de prânz gratuite se va efectua zilnic între orele 11 și 12 cu o supraveghere ce se impune. La bucătăria populară a izraeliților vor primi o masă gratuită, fără deosebire de confesiune, acei săraci din Satu Mare care vor fi considerați de o comisie de decizie alcătuită în acest scop ca fiind inapți pentru muncă și prin urmare fără venituri, dar mai ales elevii săraci din toate școlile populare din Satu Mare care vor fi recomandați pentru masa gratuită de către învățătorii din școlile respective. Prin urmare, consiliul de conducere face apel către conducătorii acestor școli să binevoiască să întocmească și să trimită fără întârziere tabelul nominal cu acei elevi care au nevoie să fie ajutați în acest fel, cu mențiunea separată a orfanilor și a acelor elevi care acasă nu pot avea parte de o masă caldă. Solicităm sprijin voluntar din partea mai înstărită a publicului din oraș.

Informația Zilei

ISSN 1222-4715

Director general - D. Păcuraru

Director editor: Ilie Sălceanu

Redactor șef suplimentar - Adriana Zaharia (Informația Zilei de Duminică și Sănătate și Frumusețe, Informația TV)

Redacția Satu Mare:

str. Mircea cel Bătrân nr. 15

Satu Mare, cod 440012

Telefon: 0261-767300

e-mail: redactiasm@informatia-zilei.ro

www.informatia-zilei.ro

Satu Mare a fost al patrulea oraș din Ungaria în care s-a introdus tramvaiul

Linia electrificată de tramvai s-a inaugurat în 8 octombrie 1900; Cei care doreau să călătorească în Viile Satu Mare se urcau în tramvaiul cu mai multe vagoane, care erau legate direct la tren

Săptămâna aceasta vă propunem să lecturați alte articole din presa sătmăreană a anului 1900. Așa cum veți observa, unele teme sunt foarte actuale: înmulțirea șoarecilor de câmp sau problema teatrelor de provincie. Presa, apel cititorilor pentru susținerea cauzei teatrelor.

Altele, sunt de domeniul trecutului: pe străzile orașului Satu Mare tramvaiul nu mai circula de mult. La data inaugurării, 8 octombrie 1900, era al patrulea tramvai electric din Ungaria.

Dar spre deosebire de zilele noastre, sătmărenii mâncau mult mai sofisticat la mesele festive. De exemplu la inaugurarea liniei de tramvai, la masa festivă s-a servit: supă neagră din sânge și carne de porc, pește, carne de iepure, vrăbioară, caș de fructe.

“D-ale teatrului

Într-unul din numerele trecute ale ziarului nostru am făcut pomenire de acea acțiune care ar avea menirea de a organiza pe baze noi chestiunea teatrelor din provincie.

Cât de actuală ar fi o schimbare a situației actuale a teatrelor din provincie, poate niciun al oraș nu ar putea oferi un exemplu mai convingător ca Satu Mare. Spectacolele trupei teatrului din orașul nostru, cu toate că ele ar corespunde într-un totuș exigențelor noastre, sunt frecventate de fiecare dată de același public mic, cu mențiunea că acel public este câteodată și mai mic. Se întâmplă destul de des, că pe scenă, incluzând trupa și orchestra, sunt mai mulți oameni decât în sală. Cu câteva excepții așa a trecut luna octombrie. Ceea ce am constatat în ciuda acestui fapt, arată că avem de-a face într-adevăr cu un spirit de boem. Pe jocal actorilor nu s-a observat în nicio seară indiferența publicului. Ei au jucat așa de parcă sala ar fi fost plină, și așa sau și comportat pe scenă.

Și directorul a avut nevoie de încurajări, pentru că indiferent de faptul dacă există public sau nu, el trebuie să plătească leaful trupă. El s-ar fi putut amăgi până acum cu afirmația precum că la noi așa se obișnuiește, adică în octombrie nu avem public, în schimb în noiembrie și decembrie el va avea parte de un public numeros! Unii chiar au legat apariția poftelor de susținere a teatrului de căderea primei zăpezi. Și ce va fi dacă nici în mijlocul lui decembrie nu vom avea parte de zăpadă?

Nu netăgăduim faptul că și în rândul acestui public mic găsim niște susținători permanenți, care privesc cauza teatrului ca fiind o chestiune de interes general, care însă pe lângă această susținere nu și ascund îngrijorarea și se întreabă privind în jur în sala goală: oare ce va fi în continuare?

Acei câțiva oameni, chiar fiind doar o parte mică din întregul publicului, simt greutatea responsabilității, care însă nu ar trebui purtată tocmai de ei, ci de tot publicul. Dar ce fel de responsabilitate ar avea marele public, s-ar putea întreba oricine. Căci este vorba de o chestiune privată a fiecăruia dacă merge sau nu merge la teatru. Păi, este adevărat, că această atitudine nu se lovește de niciun fel de cod scris, și după unii poate este chiar un lucru fără gust să se facă

Actuala piață a Libertății cu linia de tramvai

reproșuri orișicui. Și totuși, au dreptate acei puțini, care nu se pot elibera atât de ușor de responsabilitatea purtată pentru publicul întreg. Ei au dreptate, pentru că susținerea cauzei teatrului național este, ca multe alte lucruri, un *noblesse oblige*, lucru ce nu este înțeles de cei care au nevoie de explicații, iar care înțeleg esența, totuși nu se conformă.

Pe cine vedem noi la teatru? Păi, mai ales pe cei care își întocmesc din salariul lor lunar modest bugetul în care ei au în vedere ceva și pentru susținerea teatrului.

Nu observăm nicăieri capitalul, din dobăzile căruia s-ar putea aloca ceva și pentru susținerea cauzei teatrului, așa cum ar trebui să se întâmple în urma sentimentului de *noblesse oblige*. (...)

Să susținem în limita posibilităților noastre cauza națională a teatrului! Să o susținem, să frecventăm teatrul și să-l salvăm de criză până când vom avea la dispoziție mijloace planificate prin înființarea districtelor teatrale, să fie asta o îndatorire patriotică a societății.

(Szamos, 4 noiembrie 1900)

Inaugurarea liniei ferate electrificate de stradă

Tramvaiul nostru a obținut joia trecută autorizația publică pentru circulație, iar al patrulea tramvai electric pus în funcțiune în țara noastră merită și în acest loc câteva cuvinte. Faptul că tramvaiul a pornit pe primul său drum joia trecută are mai multe conotații care nu numai că sunt importante în privința dezvoltării intereselor economice ale orașului nostru, dar totodată este și o dovadă a voinței înconfundabile și a forței unui oraș care dorește să fie mai frumos și să progreseze.

Înființarea liniei de tramvai nu trebuie judecată doar din privința nevoilor de circulație a persoanelor. Dacă acesta ar fi fost singurul motiv, atunci ar avea dreptate cei care susțin că din punctul de vedere al numărului populației și al distanțelor din oraș, nu există o nevoie specială de așa ceva, iar confortul oferit nu este comparabil cu efortul financiar și cu investiția făcută.

Însă necesitatea tramvaiului nostru nu trebuie judecată doar din acest punct de vedere, ci prin prisma unor alte inte-

rese care se leagă de el. Pentru că tramvaiul nostru se leagă în mod natural de interesele căii ferate locale Satu Mare-Ardud, și se poate considera o linie complementară a căii ferate planificate între Satu Mare și Bixad. Este adevărat că realizarea acestei linii ferate se lovește de niște greutăți mai mari în condițiile financiare actuale grele, însă putem spera cu mare probabilitate că realizarea acestei linii ferate este doar o chestiune de timp.

Acesta este un aspect, pe care am dorit să-l accentuăm cu ocazia prezentării momentului de inaugurare. Celălalt aspect, pe care trebuie să remarcăm aproape instinctiv cu ocazia inaugurării, este aprecierea acelor forțe care au reușit această performanță.

Circumstanțele realizării acestei căi ferate de oraș se vor arăta și pentru cei care nu ar fi destul de informați, că această reușită a fost posibilă doar printr-o voință puternică și prin capacitatea multilaterală de învingere a obstacolelor ivite și printr-o muncă aseduuă.

Iar meritele și recunoștința revin aceluia, care prin efortul lor conștiințios și prin infuența lor nemijlocită au dus cauza tramvaiului la un deznodământ fericit. Așa Chorin Ferencz, deputatul orașului nostru, ca susținător permanent al acestei cauze, cardinalul Schlauch Lőrincz, fost episcop al orașului nostru ca un intermediar permanent cu un respect deosebit, Gerster Béla ca un inginer erudit și un antreprenor gata de sacrificii, care în calitatea lor de factori hotărâtori au câștigat recunoștința din partea orașului nostru.

Apoi conducătorii de prim rang ai orașului Satu Mare: primarul Hérman Mihály și notarul șef Papp Géza. A fost nevoie și de contribuția binevoitoare a consiliului nostru orașenesc care a demonstrat prin coordonarea cu tact a tuturor lucrărilor că membrii acesteia nu doar că poartă pe suflet interesele orașului nostru, dar au capacitatea și voința și la ducerea la bun succes a unor acțiuni de mare anvergură de acest fel.

Caracterul festiv al inaugurării de joia și declarațiile la masa festivă urmată de acest act, dar mai ales prezența unor notabilități ilustre, care au participat la această inaugurare, toate au însemnat o recunoaștere cu o bucurie sinceră al succesului frumos al acelei munci și abne-

gații, cu care orașul nostru a făcut încă un pas foarte important pe calea dezvoltării industriale, economice și comerciale, către înălțare. Să fie binecuvântată și să fie încununată de succes această realizare, și să se îndeplinească cât mai strălucit toate speranțele legate de acest țel nobil!

*

Actul festiv propriu-zis a avut loc în data de 8 octombrie la ora 11.30 cu fanfară militară. În vagon au urcat ca primii călători, oaspeții și membrii consiliului. Din acest moment tramvaiul va circula între ora 7 dimineața și ora 8 seara din 10 în 10 minute, la fel și la sosirea fiecărui tren la gară, între Grădina Populară (Romei) și str. Kossuth Lajos (Mircea cel Bătrân). Cei care doresc să aibă legătura cu trenul către Viile Satu Mare, să se urce în tramvaiele cu mai multe vagoane pentru că aceste vagoane vor fi cuplate direct la trenul către Vii, respectând mersul acestuia.

Masă festivă cu ocazia inaugurării tramvaiului

La masa festivă cu 140 de tacâmuri în ziua de joi de la ora 1 după masa, oferită de oraș și de Gerster Béla, au fost prezenți multe notabilități din comitat, din Budapesta, din Debrecen și din oraș: contele Homonnai Béla comite, Mády Lajos consilier ministerial, dr. Chorin Ferencz, Dobieczycki, șef de exploatare feroviare, Éricz, inspector șef, Magerszky din Debrecen, maiorii Schwedt și Fodor, Vukovics, comandant de brigadă, locotenent colonel Kotányi, canonicii Kölcsey Antal, Szerdahelyi Ágoston, Szuhányi Ödön, Hehelein Károly, Hámon József, apoi Böszörményi Zsigmond, Szeőke Barna, Péchy István, dr. Farkas Antal, fiind șefi ai unor instituții publice din oraș, etc., etc.

Primul toast a fost rostit de către contele Homonnai Béla, comitele comitatului pentru Maiestatea Sa Regele, care a fost ascultat de cei prezenți în picioare. Primarul Hérman Mihály a ridicat paharul în cinstea ministrului comerțului Hegedüs Sándor pentru meritele sale în realizarea tramvaiului. El a citit telegrama acestuia de răspuns la salutările trimise de către consiliul local (...)

Apoi a vorbit deputatul Chorin Ferencz ascultat cu multă atenție. Acesta a afirmat că orașul Satu Mare se înflăcărează rar, însă dacă publicul de aici se convinge de valoarea corectă a unor chestiuni, atunci își manifestă în mod impozant susținerea. A vorbit despre necesitatea atenției naționale asupra orașului nostru de care el are nevoie din cauza situației lui, lucru pe care l-am și obținut deja parțial. Însă trebuie să stabilim niște legături și cu provincia din jur.

Chestiunea liniei ferate către Bixad trebuie rezolvată. A ridicat paharul pentru cetățenii orașului și pentru înflorirea lui. Cuvântarea lui de efect a provocat urale și aplauze. Au mai luat cuvântul dr. Kelemen Samu și Szuhányi Ödön care au vorbit despre relațiile amabile dintre comitat și oraș. Primarul Hérman Mihály a salutat oaspeții prezenți.

La masa festivă s-a servit un meniu foarte reușit: ragut și supă neagră (ciorbă acrișoară din sânge și carne de porc - n. red.). Pește. Carne de iepure, vrăbioară, și garnitură. Friptură de pasăre și de purcel. Înghețată, caș de fructe, cafea. Vinuri: vin de masă alb și roșu, șampanie.

(Szamos, 11 noiembrie 1900)

Traducere Veres Istvan
Rubrică realizată de A. Zaharia

Între anii 1921-1940 s-au construit în județul Satu Mare 124 școli primare și grădinițe de copii de stat în valoare de 59.535 lei, având 705 învățători. Pe lângă cele 124 de școli românești, se aflau în stadiul de construcție încă 22 de școli.

Dezvoltarea școlilor sătmărene românești în perioada interbelică

La analiza situației județului Satu Mare în perioada interbelică trebuie să pornim de la câteva referiri ale situației României în general, urmând ca apoi să prezentăm datele privind județul Satu Mare, putând astfel să ne facem o idee ce a însemnat acest colț de țară în cadrul României Mari.

România a fost unul dintre marii câștigători ai Primului Război Mondial, suprafața României crescând de la 138.000 km² la 295.049 km² în 1918, ocupând locul 10 în Europa. Populația României a crescut de la 7,9 milioane locuitori la 14,7 milioane în 1919, ajungând în anul 1930 la 18 milioane și în 1938 la 20 milioane locuitori, din care 70% erau români, iar restul minoritățile naționale; 9,3% maghiari, 5,3% evrei, 4,7% ucrainieni, 4,3% germani etc.

De remarcat că în anul 1930 proporția maghiarilor în ponderea populației României scăzuse la 7,9%, acest lucru explicându-se într-o oarecare măsură prin plecarea unei părți în Ungaria, dar și prin creșterea mai accentuată a populației românești. Conform datelor recensământului din anul 1930 maghiarii numărau 1.425.507 ceea ce înseamnă că în cifre absolute ei crescuseră cu aproape 100.000 de persoane, față de 1.340.000 câți erau înregistrați în anul 1922.

Înainte de anul 1918, sub stăpânirea ungurească cei 3.000.000 de români nu au avut decât cinci licee la Blaj, Brașov, Năsăud, Beiuș și Brad. Școlile românești erau în mizerie, iar legile Appony suprimau tot ce era menit să aducă dezvoltare în viața culturală a românilor din fosta Ungarie.

Școlile românești existente până în anul 1918 se împuținau prin închiderea lor, iar școlile ungurești încep anul școlar 1920 cu un număr de 46 și cu 59 de învățători și ajung în anul 1940 la numărul de 51 cu 73 de învățători. În anul 1918 în actualul județ Satu Mare erau 147 de școli primare profesionale românești cu 150 de învățători români.

În anul școlar 1918-1919, la fostul Liceu Regesc Catolic, devenit Mihai Eminescu, învățau un număr de 619 elevi din care 376 erau romano-catolici, 101 greco-catolici, 31 reformați, 4 luterani, 107 izraeliți. După naționalitate erau 604 maghiari, 2 germani și 13 români. În anul școlar 1939-1940 situația se prezenta astfel: totalul elevilor era de 523, dintre care 85 erau romano-catolici, 278 greco-catolici, 19 reformați, 60 ortodocși, 81 evrei. După naționalitate, 17 erau maghiari, 86 germani, 337 români, 81 evrei și 2 alte naționalități. Numărul profesorilor a fost de 28, dintre care 21 români, 2 germani, 4 unguri și 1 rutean.

În 20 de ani s-au construit în județ 124 de școli primare și grădinițe

În ziarul Conștiința Română, din august 1940 se prezintă situația școlilor maghiare din județul Satu Mare începând din anul 1920, accentuând toleranța regimului românesc, astfel: în anul 1920 erau în județ 46 de școli cu 59 învățători unguri; în 1925 erau în județ 50 de școli cu 68 învățători unguri, în 1930 erau în județ un număr de 69 de învățători unguri, în 1940 erau 51 de școli cu 73 de învățători unguri.

În ceea ce privește școlile primare de stat în 1940 există următoarele date: în județul Satu Mare sunt 237 școli primare rurale mixte de stat, 23 școli primare ur-

Imagine cu centrul orașului Satu Mare din perioada interbelică

bane mixte de stat, 45 grădinițe rurale de stat, 14 grădinițe urbane de stat. Dintre cei 705 învățători care predau aici, 645 erau români, 26 unguri, 2 evrei, 28 germani, 4 alte naționalități. Fiecare școală era dotată cu material didactic și mobilier. De remarcat faptul că între anii 1921-1940 s-au construit în județul Satu Mare 124 școli primare și grădinițe de copii de stat în valoare de 59.535 lei, având 705 învățători. Pe lângă cele 124 de școli românești, se aflau în stadiul de construcție încă 22 de școli.

Atât școlile noi, cât și cele vechi sunt înzestrate până în anul 1940 cu 164 posturi de igienă și farmacii școlare, 37 de echipe sportive, 62 de cantine, 194 de grădini școlare, 109 loturi școlare, 101 ateliere diferite, 134 de cooperative școlare, 73 case de economii, 106 muzee școlare, 260 de biblioteci, 67 de echipe de teatru care au dat 458 reprezentații în 1939-1940, 268 coruri organizate, care între anii 1939-1940 au susținut 1.938 reprezentații.

Învățătorii sătmăreni aveau două internate: unul pentru băieți, unul pentru fete, o bancă a lor, o societate de ajutor în caz de moarte care vine în ajutorul familiei decedatului cu câte 35.000 lei de fiecare caz. Asociația Învățătorilor avea un teren în Munții Gutinului unde s-a ridicat un cămin de odihnă pentru învățători.

Elevii aveau trei internate românești: unul la Liceul Mihai Eminescu, care întreținea peste 100 de elevi, al doilea la Casa Învățătorilor cu 60 de elevi și 50 de eleve, al treilea cu 40-50 elevi la Liceului Comercial de Băieți.

Școlile secundare

După eliberarea ținutului românesc, au luat ființă la Satu Mare primele școli secundare românești. Începerea procesului de modernizare a societății românești a creat mediul optim pentru dezvoltarea învățământului sătmărean. În anul 1919 se naționalizează fostul liceu regesc catolic, construit din fondurile statului și care se numește Mihai Eminescu. În acest liceu s-a hotărât încă din

anul 1861 ca limba de predare, pe lângă cea maghiară să fie și limba română. Aici au urmat cursurile atât elevii români, cât și cei de alte naționalități. Astfel, în anul școlar 1923-1924 liceul a funcționat cu 19 clase având și secție maghiară care s-a lichidat în anul școlar 1926-1927.

La Satu Mare funcționează încă din 1919 alte două școli secundare: Liceul comercial de băieți, care este o continuare a fostei școli comerciale superioare de băieți de stat, în ultimul an școlar având un număr de 260 de elevi și 12 profesori. A treia școală, actualul Liceu Industrial funcționează tot din anul 1919, ca o continuare a fostei școli de Arte și meserii. Aici învățau 160 de elevi, sub coordonarea a 17 profesori și maiștri. Alături de cele trei școli secundare de băieți, în Satu Mare mai funcționau și trei licee pentru fete: Liceul Doamna Stanca, o continuare a fostei școli secundare de fete, care are între anii școlari 1920-1921/1925-1926 un contingent de eleve între 100-160 și 8-12 cadre didactice. În anul școlar următor, această școală secundară se transformă în liceu, iar în anul școlar 1939-1940 avea peste 300 de eleve și 21 de profesoare.

Liceul industrial de fete funcționează din anul 1923-1924, cu un număr de 120 de eleve și 17 profesoare. A treia școală secundară de fete este Liceul comercial. O școală tânără care funcționează doar din anul școlar 1936-1937. În primul an funcționa cu 40 de eleve și 4 profesoare. În 1940 ajunge la 8 clase, 14 profesoare și 140 de eleve. Tot în anul 1919 a fost înființat liceul „Gh. Șincai” din Baia Mare, ca o continuare a liceului de stat. Alături de gimnaziul de băieți din Baia Mare funcționa și un gimnaziu de fete cu 100-161 de eleve.

După Marea Unire presa românească lansa semnale de alarmă în privința culturii românești în ținuturile sătmărene. Întărirea granițelor nu se făcea doar prin întărire economică, administrativă sau militară, ci și prin întărirea sufletului, prin trezirea sentimentelor naționale, prin scris și citit în limba română.

Lucian Bretan într-un articol intitulat „Necesitatea scrisului românesc la graniță” publicat în Afirmarea din anul

1936, arăta că Unirea, în afară de bagajul de fericiți și bucurii pe care le-a adus cu sine în mod firesc, a mai avut și un alt efect binefăcător: descătușarea tuturor forțelor intelectuale creatoare, până atunci ascunse și chiar nebănuite, în special pe tărâmul cultural. El milita pentru ridicarea culturală a poporului românesc pe toate căile și în special prin scris.

Au existat câteva inițiative majore ale statului român în primii ani de după Unire care au venit în sprijinul actului cultural românesc prin trimiterea unor profesori buni din Vechiul Regat. Menționăm că o pleiadă de tineri intelectuali români au fost convinși să se așeze la Satu Mare, unde vor desfășura o activitate excepțională mai ales în domeniul cultural: Darius Pop, Anton Davidescu, G.M. Zamfirescu, George A. Petre, Eugen Seleş, Al. Nicorescu, Octavian Ruleanu, Vasile Scurtu, G.V. Botez și alții.

Venirea lor s-a concretizat prin numeroase inițiative culturale deosebite, într-un timp extrem de scurt. „N-au trecut nici 5 ani de când în Satu Mare nu se auzea un cuvânt românesc, de când nu apărea o pagină scrisă în graiul nostru. Satu Mare pe care îl vedem noi astăzi, e cu școli românești primare și secundare, cu biblioteci, Casină Română, ziare numeroase și variate, cu cafenele pline de români. ... Acum 5 ani, prin largile și zgomotoasele străzi nu se auzea graiul românesc. Magistratura, oficiile publice și toate celelalte instituții erau exclusiv în mâna ungarilor. Nu se putea vorbi aici de viață culturală românească. ... Numai cel care a trăit în cele două epoci în Satu Mare – atunci și acum, numai acela poate constata profunde schimbări petrecute în viața orașului. În 1919 școlile și-au deschis larg porțile și elementul românesc a năvălit în templele de cultură. Câțiva idealști au scos ziarul „Satu Mare”, punând la bază câteva societăți. Au dat posibilitatea tinerilor cu carte să pătrundă în oficiile publice. ...”

Învățământul sătmărean a avut marea șansă să fie condus de Darius Pop (1887-1964), numit inspector școlar prin ordinul 2.286 din 1 martie 1919. Originar din Măgura Ilvei, județul Bistrița Năsăud, a funcționat ca învățător în mai multe

localități, iar imediat după primul război el se încadrează în efortul de instituire al învățământului românesc la Satu Mare. Sincer pătruns de ideea dezvoltării învățământului românesc și în general de progresul satelor românești el a desfășurat o vastă activitate care l-au dus în cele mai îndepărtate școli din județ, activitate pe care o va dubla cu o vie propagandă desfășurată în primele publicații românești apărute pe meleaguri sătmărene, „Satu Mare” al cărui prim director a fost și „Viața Școlară”.

Dintre faptele pozitive care se petrec în această primă perioadă, menționăm că, pe lângă apariția liceelor românești la Satu Mare și Baia Mare, se înființează în anul 1923 și Liceul românesc de la Carei.

Radiografie a învățământului sătmărean din anul 1934

Iată cum era prezentată situația învățământului din județ în ziarul Granița din vara anului 1934:

„Cu toate acestea, județul Satu Mare avea în urma recensământului din 1920 circa 55.604 de copii de la 7 la 12 ani, iar de la 12 la 16 ani 8.066, dintre care eliminăm jumătate deoarece sunt absolvenți ai cursului primar și ucenici ai școlii secundare. Știind că pentru o catedră sunt repartizați 50 de elevi ar trebui să fie în județul Satu-Mare 1.200 de învățători. Numărul copiilor de la 5-7 ani este de aproape 12.000, pentru o educatoare sunt prevăzuți 40 de copii, deci ar trebui să avem în județ 300 de educatoare. Numărul învățătorilor din județ este total de 666 anume 559 de la stat și 107 la învățământul minoritar. Avem 73 educatoare dintre care 71 la stat și 2 în învățământul minoritar. Din aceste cifre se vede că județul Satu-Mare nu este prevăzut cu un număr mulțumitor de profesori și învățători. Școlarizarea tineretului se face numai în proporție de 55%, iar a copiilor pentru grădiniță numai 24%. Această socoteală ne înfățișează un adevărat dezastru cultural. Se fac totuși eforturi din partea profesorilor și a învățătorilor care primesc la clase un număr mult mai mare de elevi pentru educație, sunt cazuri în județ unde învățătorii primesc până la 100 de copii în clasă.

Instrucția copiilor de ciclu primar se face în 285 de clădiri școlare dintre care 223 sunt ale statului și 62 ale minorităților. Respectând cota de 2 profesori la școală rezultă că ar trebui 600 de clădiri școlare, deci un rest de 300 de școli noi pentru a face față numărului de elevi, iar grădinițe aproximativ 100 de clădiri noi.

Dacă ar fi fost realizate aceste trebuințe școlare, învățământul sătmărean ar fi fost pe deplin asigurat. Efortul dăscălimii nu va putea ține la infinit, deci e nevoie absolut să se ia măsuri în privința situației școlare sătmărene. Politica școlară pe care a inaugurat-o ministrul Constantin Angelescu nu este o cheazășie că se va realiza tot ce se va putea. Nădejdea românilor sătmăreni se îndreaptă asupra victoriilor luptelor noastre înverșunate și ne va întări așa cum se cere pentru acest județ limitrof primind banii necesari construcțiilor școlare.”

Oricum în anul 1930 doar 57% dintre români știau să scrie și să citească, ajungând la 65% în 1940. Însă eram cu mult în urma Franței (94% de ștutori de carte), Ungariei (84%), Cehoslovaciei (92%) sau Poloniei (67%), etc.

Prof. Mihaela Sălceanu
Muzeul Județean Satu Mare

De ce am abordat acum acest subiect al necesității construirii unei săli de sport multifuncționale în Satu Mare? Pentru că o sală este absolut necesară. Precum al treilea pod peste Someș. Pentru că au existat proiecte care ar fi putut fi puse în practică.

Proiectul pentru Sala Polivalentă cu 2000 de locuri nu a fost realizat nici în ziua de azi

Satu Mare a concurat cu municipiul Craiova. În anul 1975, Capitala Olteniei și-a inaugurat Sala Polivalentă

Urmare din pagina 1

Sigur, vor fi și unii care vor avea o altă părere, că de fapt avem o sală a sporturilor. Dar ce avem noi acum, sala Ecaterina Both din municipiu, nu poate fi numită sub nicio formă o sală polivalentă a sporturilor.

Pe parcursul anilor, atât în perioada anterioară anilor 90, cât și după, au existat preocupări, unele aparent serioase, pentru a se construi o sală de sport multifuncțională. Din păcate, din varii motive, deși au existat proiecte arhitecturale de calitate puse pe hârtie, deși au existat proiecte aprobate la nivel de stat, sau la nivel de autorități locale și au fost identificate și posibilele finanțări, nimic, niciodată, nu a fost pus în practică. Poate din comoditate, din rea intenție, din nepricepere, niciun proiect nu a fost pus în practică. Nici măcar nu s-a ajuns la săparea unei fundații. Dar subiectul unei săli de sport a fost aruncat de multe ori pe piață. Mai ales în campaniile electorale. Spunem asta pentru că, în perioada postdecembristă, toți candidații la fotoliul de primar al Sătmarului, au avut soluții pentru construirea unei săli. Asta doar pînă au ajuns să ocupe fotoliul de edil șef al municipiului.

În 1972 au existat cinci proiecte de săli pentru Satu Mare

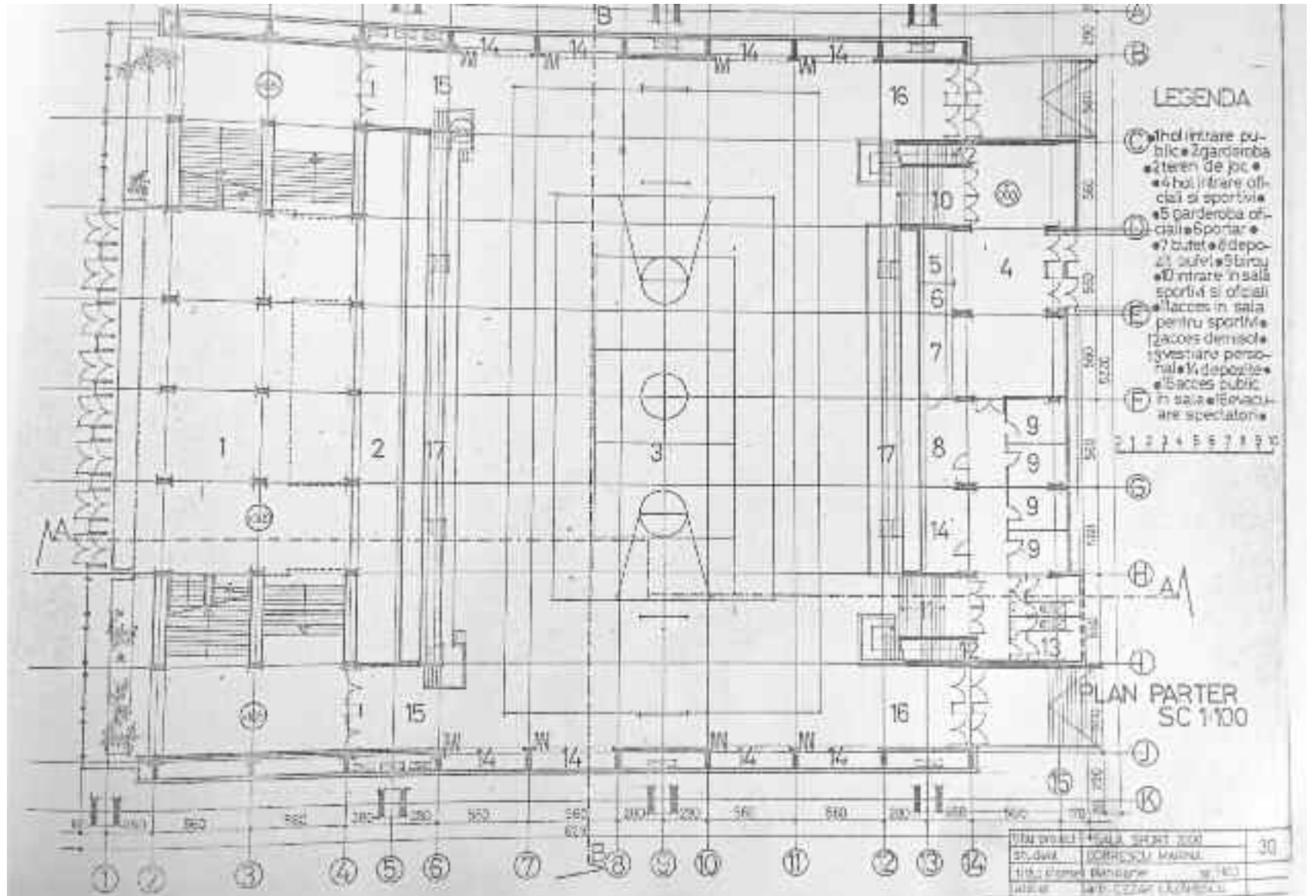
De ce am abordat acum acest subiect al necesității construirii unei săli de sport multifuncționale în Satu Mare? Pentru că o sală este absolut necesară. Precum al treilea pod peste Someș. Pentru că au existat proiecte care ar fi putut fi puse în practică. În Satu Mare discipline sportive practicate în sală, baschetul și scrima în special, dar și volei, handbal, lupte, box, scrimă au cunoscut o largă audiență înregistrându-se și rezultate notabile soldate cu medalii europene, olimpice și mondiale. După inundațiile din 1970 au existat, și unele s-au și pus în practică, multe proiecte de reconstrucție a orașului Satu Mare. Proiecte care au cuprins construirea de cartiere, școli, cinematografe, casă de cultură, săli de sport etc.

Pentru construirea unei săli de sport au existat 5 proiecte, toate ale unor profesori și ale unor studenți în anul terminal la Facultatea de Arhitectură. Proiectele vizau construirea unei săli de sport polivalente în orașele Satu Mare și Craiova. Conform documentației pe care am găsit-o, o sală trebuia să aibă capacitatea de minimum 2000 de locuri, de dimensiuni și cu o suprafață care să permită practicarea unor discipline precum volei, handbal, baschet, tenis de câmp etc. În plus, așa cum se poate vede din imaginile alăturate, aceste săli se puteau transforma, la nevoie, în funcție de necesități, în săli de cinema sau concerte.

Suprafața de joc se va dimensiona pentru handbal, joc care necesită cele mai mari dimensiuni în comparație cu celelalte sporturi de sală (40/20 metri cu câte 2 metri de siguranță pe părțile laterale). În cadrul acestor limite se pot încadra și terenurile destinate competițiilor sau antrenamentelor de baschet, volei, ring de box etc.

Tribuna

Tribunele vor fi dimensionate pentru un număr de 2000 de spectatori, cu grade dispuse din 0,80 metri astfel încât să se asigure o bună vizibilitate asupra terenului de joc. Separat se va amenaja o tribună mică care să servească antre-

rilor, oficialităților sportive, ziariștilor precum și lojei oficiale. Pentru accesul publicului se vor amenaja 3 case de bilete la intrare, alei pietonale, alei carosabile și o parcare pentru 200 de autoturisme.

Anexe pentru spectatori:

Un hol de acces; garderobe; mic bufet format din cameră pentru prepararea alimentelor, depozitarea lor și o teighea; automate pentru băuturi răcoritoare și produse alimentare; 2 grupuri sanitare calculate pentru numărul total de spectatori; (2500), 70% pentru bărbați și 30% pentru femei; câte 7 WC-uri și 6 pîșoare la 500 bărbați; 7 WC-uri la 500 femei.

Spații sportivi, antrenori, arbitri:

4 vestiare, câte 2 pe sexe pentru 12 sportivi fiecare; 4 săli dușuri cu grupuri sanitare (4x20 metri); 2 săli masaj (2x10 metri); 2 încăperi pentru saună cu vestiare; punct medical; depozite articole sportive; 2 încăperi arbitri cu punct sanitar; sală de încălzire cu o înălțime de minimum 3 metri; anexe administrative; cameră paznic; birouri administrative; vestiare personal cu grupuri sanitare (2x16 metri); intrarea separată de cea a spectatorilor; parcare pentru 20 de autoturisme; parcare pentru 4 autocare; hol cu garderobă personal; bufet.

Anexe tehnice:

Punct termic; centrală ventilație (80 mp); cameră grup electrogen; stație radioamplificare.

Proiectele au ajuns la autoritățile din acea vreme dar, din motive obscure, nu

s-a pus niciunul în practică. Poate că s-a considerat că, mai întâi, oamenii muncii au nevoie de locuințe. Sau, mai degrabă, spun unele surse, banii s-au dus spre o altă investiție.

La Craiova însă, autoritățile au fost mai receptive iar sala a fost construită și inaugurată în 1975. Din păcate, în anul 1994 un incendiu a mistuit acea sală. Dar oltenii și-au construit alta. Mai mare și mai frumoasă, mai modernă și multifuncțională. Noi, sătmărenii ...

Totuși, ca să nu fim acuzați de subiectivism, ceva, s-a construit și la Satu Mare. Doar că acest lucru s-a petrecut prin anii 80. Baschetul, am ales cel feminin, a fost, și este, un sport de tradiție în Satu Mare. Dovadă că și în anii 70 am dat și numeroși sportivi la echipele naționale. Viorica Balai, Diana Mihalic, Radu Mănăilă, Ioan Uglai etc. Din păcate, cu toate că aveam o echipă feminină de Divizia A, meciurile oficiale se jucau la o sală improprie, la Liceul Forestier, sală care a și găzduit Campionatul Balcanic de junioare din 1972. Pînă la urmă, forțați și de rezultatele excelente ale echipei de baschet Sănătatea, mai apoi Mobila, în 1983 s-a dat în folosință sala de la Liceul cu Program de Sport, sală care, mai tîrziu a primit numele reputatului profesor și antrenor Gheorghe Gyurcan. Din păcate în această sală se puteau disputa doar jocurile de baschet. Handbalul și voleiul se practicau în continuare pe terenuri de zgură sau bitum. Și asta chiar și după anii 90.

Scrima a beneficiat însă de alte condiții. Dată fiind reputația școlii de scrimă din Satu Mare, a numeroaselor titluri mondiale, europene, olimpice, la Satu

Mare s-a construit o modernă sală de scrimă dată în folosință în anul 1977. Doar că, în această sală, denumită "Alexandru Csipser" după numele reputatului tehnician, nu se putea practica nicio altă disciplină sportivă.

După Revoluția din decembrie 1989 s-a discutat din nou de necesitatea construirii unei săli de sport moderne. Cei drept mai mult s-a discutat pentru că proiectele, chiar dacă au existat, nu s-au bucurat de atenție suficientă. De o sală a sporturilor se vorbea doar în campaniile electorale. Mai întâi s-a avansat ideea construirii unei săli în zona Micro 17, la intrarea în cartier, în partea stîngă, unde exista atunci un loc viran cu o suprafață de câteva hectare. După câteva discuții proiectul a fost abandonat din motive puerile. Cică nu s-ar fi putut amenaja suficiente locuri de parcare.

Povestea terenului lui Orha

Celebru a fost și proiectul construirii unei săli a sportului pe actualul amplasament al Complexului NEPI. Despre acest proiect s-ar putea spune foarte multe. Apărut prin anii 93-94, proiectul Primăriei Satu Mare, vehiculat vreme de mai mulți ani, viza construirea unei săli cu 3000 - 3500 de locuri, vestiare moderne, săli de refacere, saună, birouri, cabinete medicale, cu parcări, cu magazine, cu un parc în jurul sălii etc. Numai că, unele persoane s-au mișcat mai repede și pe căi numai de ei știute, nicio dată dezvăluite, au achiziționat acel teren în nume propriu. Dar au fost de acord să cedeze terenul Primăriei condusă la

acea vreme de Horia Anderco. Nu pe gratis evident. Pe surse, se spune că proprietarul, Ioan Orha, ar fi fost dispus să cedeze terenul contra unui milion de dolari. O sumă colosală pentru anii 1994-95. Proiectul nu s-a materializat niciodată și după 2-3 ani de discuții sterile a fost abandonat definitiv. Și, așa cum am mai spus, nu s-a mai discutat de o sală de sport decât în campaniile electorale.

Într-una din aceste campanii s-a vorbit, printre multe altele, și de proiectul unei popicării moderne. Proiectul, printre altele, viza și organizarea unui campionat european de popice la Satu Mare. Sigur, una s-a spus alta s-a făcut. Nici vorbă de campionat european. Mai mult, vechea popicărie de la Clubul Unio a fost dezafectată ?!

Într-un târziu, prin 2002-2003 s-a construit totuși o sală de sport, sala LPS care a primit numele "Ecaterina Both". Din păcate, chiar dacă poate găzdui jocuri de handbal, volei, baschet etc, această sală nu poate fi denumită "sala sporturilor". Dotările minimale, numărul de locuri în tribună (circa 300), amplasamentul etc, fac ca această sală, utilă într-adevăr, să nu poată intra în categoria celor care pot fi considerate a "sporturilor".

Ce ne așteaptă? Aproape sigur Satu Mare nu va avea o sală a sporturilor în următorii 10-15 ani. Subiectul nu a fost atins în ultima vreme nici măcar în treacăt de actuala administrație a municipiului Satu Mare. Poate se va vorbi de sală în campania electorală din primăvara anului viitor.

C. Demian

De-a lungul timpului, împotriva călugărului au fost formulate plângeri repetate, care au culminat, în 1885, cu un denunț de anvergură făcut de vestitul medic András Jósa, reformatorul sistemului medical din comitatul Szabolcs. Pásztor a fost acuzat de vrăjitorie și de manipularea poporului.

PERSONALITĂȚI

Árkád Pásztor - povestea unui călugăr atipic

Ruinele falansterului din Tur.
(Colecția I.G. Andron, Muzeul Județean Satu Mare)

Árkád Pásztor (primul din stânga, rândul de jos) alături de ceilalți călugări de la Máriaapócs.
(Arhiva Ordinului Bazilian)

Nu greșim atunci când spunem că celebrul călugăr grco-catholic Árkád Pásztor, la mai mult de 100 de ani de la moartea sa, este încă foarte prezent în memoria colectivă a poporului. Amintirea sa a rămas vie, mitificată, o serie de legende, dintre cele mai spectaculoase făcând ca oșenii și sătmărenii să fie fascinați chiar și astăzi de reputația celui mai vestit călugăr care a trăit în zonă. A rămas în memoria noastră și prin falansterul construit la începutul secolului XX în satul Tur (Toagul lui Pásztor), ale cărei ruine sunt încă vizibile.

Povestea falansterului, a comunității de acolo, aura mistică a călugărului, toate au păstrat vie curiozitatea oamenilor, Pásztor situându-se constant mai ales în atenția presei. Prin prisma reputației și a numeroaselor articole scrise pe subiect, am putea spune că viața acestui personaj este destul de cunoscută. La o analiză mai atentă, se va sesiza însă tocmai contrariul. În esență, despre călugăr se cunosc foarte puține lucruri, autorii de până acum axându-se în special pe accentuarea laturii legendare a lui Pásztor, iar și acele câteva date biografice relateate despre el, prezintă deseori inexactități. Să vedem așadar pe lângă legendele făurite în jurul său, cine a fost omul Pásztor.

S-a născut la 17 octombrie 1844 în Lunca la Tisa, comitatul Maramureș și, la botez, a primit numele Sándor. Părinții lui au fost János Pásztor și Borbála Juhász. Conform unui articol de presă, tatăl a fost învățător și om cu stare din Maramureș, care și-a folosit averea în scopuri naționaliste (maghiare) în contextul izbucnirii revoltei din 1848, când s-a și înrolat ca honvéd. În articol se mai spune că nu s-a mai însănătoșit în urma rănilor suferite, murind în 1852. Mama lui a fost educatoare în Sighetul Marmăției și, pe urmă, în Vișeu de Sus. Rămâne în-

că un semn de întrebare, eventual subiect al unei viitoare cercetări, pregătirea educațională a lui Pásztor. Nu putem să afirmăm exact dacă monahul a absolvit sau nu un gimnaziu, dar vedem cum la 1870 a fost sfințit ca monah, la Mukacevo. După sfințire, este repartizat, pe rând, în multe mănăstiri, având diferite funcții. Ajunge, într-un final, la mănăstirea Máriaapócs, cea mai importantă mănăstire a ordinului bazilican și un important loc de pelerinaj, fiind renumită pentru Icoana Maicii Domnului, făcătoare de minuni.

Om sfânt sau șarlatan?

În perioada petrecută aici și, conform unor surse, chiar mai devreme, monahul a reușit să își creeze un soi de renume în rândul poporului, prin profeții, vindecări miraculoase, chiromanție și alte activități de acest gen. Era căutat de mii de pelerini și se bucura de un statut de sfânt. Alții îl contestau și îl denigrau, considerându-l vrăjitor, vrăjitor sau șarlatan. Nu sunt puține sursele care spun că monahul nu avea pretenții financiare în schimbul acestor servicii. Nu refuza însă dacă cineva lasă benevol o donație. Sumele importante rezultate astfel i-au atras călugărului antipatii. Cei care îi contestau calitățile puneau minunile pe seama a tot felul de tertipuri, precum folosirea luminii cinematografice de magneziu atunci când pretindea că interacționează cu sufletele morților, sau utilizarea unor cortine din spatele cărora apăreau la comandă Sfânta Fecioară Maria, Sfântul Iosif, Arhanghelul Gabriel.

Denunțat și expulzat din comitatul Szabolcs

De-a lungul timpului, împotriva călugărului au fost formulate plângeri repetate, care au culminat, în 1885, cu un denunț de anvergură făcut de vestitul medic András Jósa, reformatorul

sistemului medical din comitatul Szabolcs. Călugărul a fost acuzat de vrăjitorie și de manipularea poporului. Nu cunoaștem, deocamdată, multe amănunte despre acele evenimente, dar, datorită unor documente de arhivă și articole de presă din epocă, cunoaștem deznodământul călugărului Pásztor a fost expulzat de pe teritoriul comitatului Szabolcs.

Într-o scrisoare deschisă a notarului Gyula Horváth, trimisă redacției ziarului Nyírvidek la 19 ianuarie 1906, se amintește de expulzarea lui Pásztor în anii '80. Notarul susține că el însuși, în prealabil, l-a denunțat de 3 ori la vicecomitele János Zoltán, măsuri luându-se însă abia în 1885. Într-un alt articol, din 1893, medicul András Jósa se plânge de faptul că poporul este foarte superstițios și că apelează deseori mai degrabă la așa-zii vraci, decât la medicii. În acest sens, îl dă exemplu pe monahul bazilican. În 1912, în ziarul sătmărean Uj Szatmár s-a publicat un șir de articole foarte critice la adresa activității călugărului. Într-unul dintre ele, autorul anonim citează un renumit medic din comitatul Szabolcs. Acestuia din urmă, se zice în text, încă de pe vremea când era un simplu medic în localitatea Kálló, a început să i se pară suspectă activitatea monahului, la care recurgeau contra cost, pentru vindecare și mântuire, până și calvinii și luteranii.

Egumen la Bixad

După scandalul de la Máriaapócs, Pásztor a fost mutat la mănăstirea Kis Berezna, unde a ocupat funcția de egumen. După ce a refăcut financiar și această mănăstire, în 1890 s-a decis mutarea călugărului la Mănăstirea Bixadului, în comitatul Sătmar. Egumenul de acolo decedase de curând, funcția devenind vacantă. La Bixad, Pásztor a petrecut zece ani, din 1890 până în 1900. A avut multe realizări pe plan economic, reușind să achite toate datoriile mănăstirii, să rezolve problemele de structură ale lăcașului și ale

anexelor și, de asemenea, să construiască noi edificii impunătoare.

După experiența de la Máriaapócs, de unde a plecat alungat, monahul a înțeles că nu este suficientă simpatia poporului, dacă cei din administrația comitatului sunt împotriva lui. De aceea, o dată instalat într-o nouă mănăstire, a încercat, pe cât posibil, să intre în grațiile liderilor comitatensi. De aceea a organizat mese somptuoase la mănăstire, care curând a devenit locul preferat al elitelor. Viața din Bixad a prins răsunet, mesele somptuoase, vinurile alese, dărnicia noului egumen au prins în rândul domnilor (Viktor Aradi).

Trei episcopi împotriva lui Pásztor

Un alt episod care a perturbat liniștea egumenului a avut loc în anul 1899. Episcopul romano-catolic de

Spiš (Szepes, azi în Slovacia) Gyula Szmrecsányik a trimis o petiție episcopului de Gherla Ioan Szabo (mănăstirea Bixad, unde activa călugărul Pásztor se afla sub jurisdicția episcopului de Gherla), în care se plângea de comportamentul lui Pásztor. L-a acuzat pe acesta că are agenți în tot comitatul Spiš, care ademnesc poporul să-l caute la Bixad. Ierarhului unit de la Gherla, i s-a cerut să înceapă o anchetă și să cerceteze fapta. Szabo a trimis însă mai departe petiția, la episcopul de Mukacevo Gyula Firczák, argumentând că Pásztor este călugăr bazilican, iar bazilienii sunt subordonați episcopiei de acolo. Episcopul Firczák s-a conformat și a poruncit începerea anchetei. În timpul ei s-a descoperit că monahul a intabulat pe nume propriu proprietăți și terenuri, ceea ce contravine jurământului de sărăcie. Procesul împotriva călugărului a durat ani, nu mai puțin de trei episcopi poziționându-se împotriva lui. În acest timp, Pásztor și-a pierdut statutul de egumen, a fost mutat la o altă mănăstire în 1902 a fost concediat din ordin. Numai că acest caz se afla în dezbateri și la Roma, la Congregația de Propaganda Fide, unde Pásztor a făcut recurs.

Această instanță s-a poziționat de partea călugărului, i-au permis să rămână călugăr în afara ordinului, cu obligația de a-și menține jurămintele de castitate (neapărat), de sărăcie (după posibilități) și de supunere față de episcopul local. Viktor Aradi consideră că această reușită se datorează relațiilor pe care monahul reușise să și le creeze la Roma, prin mită.

În continuarea articolului de săptămână viitoare, se va evoca cum după ce călugărul Pásztor a fost scos din mănăstire își construiește propria biserică, ajunge moșier de frunte, introduce sisteme sociale revoluționare în regiune și ajunge din candidat al Parlamentului Ungariei, suspect de înaltă trădare.

Ciprian-Emanuel Honca,
Muzeul Județean Satu Mare

PERSONALITĂȚI

Arestarea lui Lucrețiu Pătrășcanu s-a realizat în anul 1948, sub învinuirea de naționalism burghez și șovinism. Lupta pentru putere s-a realizat și la vârful P.C.R., sub supravegherea directă a P.C.U.S., care urmărea promovarea în funcții de răspundere personalități loiale și slugarnice față de U.R.S.S..

Asasinarea lui Lucrețiu Pătrășcanu, un patriot și lider comunist

A scrie despre personalitățile politice marcante din orânduirea socialistă, nu comunistă așa cum este prezentată după lovitură de stat din decembrie 1989, este o problemă mai delicată. Comunismul a fost și va rămâne o himeră, care nu a fost și nu va fi niciodată posibilă nicăieri în lume.

Ideologia comunistă a fost folosită de partidele comuniste pentru a putea manipula oamenii și a-i ține sub ascultare, instaurând regimuri totalitare. Cei care scriu așa ceva, falsifică istoria prin lucrări scrise, televiziuni și în general prin mass-media și nu fac altceva decât să se discolpe pe ei înșiși. Marii "anticomuniști" din zilele noastre sunt foștii slugarnici comuniști, ei s-au transformat peste noapte în "mancurți" de elită pentru a-și păstra privilegiile și interesele lor politice și economice. România nu poate fi socotită ca țară comunistă în cei peste 50 de ani de orânduire socialistă, impusă din afară de către U.R.S.S. și Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, cu sprijinul din interior al unor personalități românești și alogene. Este adevărat că P.C.R. a impus un regim totalitar, dar România a fost și va fi mereu patria noastră a tuturor românilor, a celor de mai apoi, este patria celor dispăruți și a aceluia care vor veni în veacul veacurilor.

Lucrețiu Pătrășcanu s-a născut la Bacău în anul 1900 într-o familie de intelectuali. Tatăl său a fost istoricul Dimitrie D. Pătrășcanu, mama sa, Lucreția, provenea dintr-o familie boierească. El a scris proză umoristică: Schițe și amintiri, Timotei mucenicul, Inzăpezitul ș.a. (Mic dicționar enciclopedic, Editura Enciclopedică Română, București, 1972, p. 1487).

În tinerețe, Lucrețiu Pătrășcanu devine adept al marxismului, astfel că în anul 1919 se înscrie în Partidul Socialist Român din acea vreme și a lucrat ca editor la revista Socialistul. În anul 1922 absolvă Facultatea de Drept a Universității din București, iar în anul 1925 obține titlul de doctor la Universitatea din Leipzig cu o teză despre Reforma Agrară din România din anii 1918-1921. Devine tot mai radical în convingerile sale, datorită succesului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie 1917 din Rusia. Acel eveniment istoric realizat de Partidul Bolșevic din Rusia, a făcut ca să se constituie partide muncitorești și comuniste într-un mare număr de state de pe mapamond.

Membru fondator al Partidului Socialist-Comunist

La 8 mai 1921 face parte dintre membrii fondatori ai Partidului Socialist-Comunist din România, ca filială a celei de-a treia Internaționale Comuniste de la Moscova. Împreună cu Elek Köblös, au fost singurii reprezentanți ai Partidului Comunist din România la al IV-lea Congres al Cominternului de la Moscova, care a avut loc în perioada noiembrie-decembrie 1922.

La revenirea în țară a fost arestat și a fost încarcerat la închisoarea de la Jilava. În anul 1924, Partidul Comunist din România, ca secție a Cominternului, prin legea Mărzescu a fost scos în afara legii, declarat ca o organizație antinațională. Cauzele? Această formațiune politică și-a însușit teza moscovită că România a fost un stat imperialist și multinațional care a cucerit teritorii străine prin actul de la 1 Decembrie 1918, precum și drep-

Lucrețiu Pătrășcanu în anul 1945, la inaugurarea expoziției militare a regimentelor participante la război

tul minorităților de a lupta prin orice mijloace până la despărțirea de Statul Român.

La Congresul de la Harkov din anul 1928, Lucrețiu Pătrășcanu, cu numele conspirativ Mironov, a avut curajul și a susținut în cuvântul său că și basarabienii sunt români: "Moldovenii nu sunt nație separată și din punct de vedere istoric și geografic, moldovenii sunt aceiași români, așa cum sunt românii din Moldova, Muntenia și Transilvania. Cred că un asemenea punct fals, ca și Rezoluția Congresului este falsă".

Autorii doresc să pună în fața cititorilor câteva probleme privind Congresele Partidului Comunist din România, ca filială a Internaționalei Comuniste de la Moscova, și apoi a Cominternului. Este vorba de congresele III, IV și V, ținute în afara României, la Viena, Harkov și Moscova. La congresele amintite, participau din România 2-3 comuniști, la care se alăturau comuniști din Ungaria, Bulgaria, Polonia, Austria, Serbia, ș.a. Toate documentele erau pregătite la Moscova, inclusiv rapoartele de activitate și rezoluțiile, apoi ele erau supuse dezbaterii. Acele documente nu erau corecte, nu se ținea cont de situația politică, economică și socială din România. Cei doi delegați români erau obligați să le aprobe și să le aducă în România. În Partidul Comunist din România erau două curente: cel național, format din români care nu erau de acord cu rezoluțiile congreselor și o parte formată din alogeni, pentru care directivele venite de la Moscova erau obligatorii. Acest lucru a dus la neîncrederea Moscovei, față de comuniștii români din țară, așa că toți secretarii generali după Cristescu au fost numiți din străinătate: Elek Köblös, ungur, între anii 1924-1928; Vitali Holosteko, ucrainian, între anii 1928-1931; Alexander Stefanki, polonez, între anii 1931-1934; Eugen Iacobovici, evreu, între anii 1934-1936; Boris Stefanov, bulgar, între anii 1938-1940; Miklos Goldberger, evreu, 1940; Ștefan Foriș, ungur, 1940-1944.

În luna mai 1931, Lucrețiu Pătrășcanu, împreună cu Eugen Rozvan, Imre Aladár, în urma alegerilor parlamentare, au fost aleși din partea Blocului Muncitoresc-Țărănesc, care era o formă organizatorică mascată a Partidului Comunist din România, scos în afara legii, pe

baza legii Mărzescu din 1924 (Lavinia Betea: Lucrețiu Pătrășcanu: moartea unui lider comunist, studiu de caz, Editura Humanitas, 2001). De remarcat este faptul că nu și-au putut îndeplini mandatul de parlamentari, deoarece alegerile au fost invalidate.

În același an, la Congresul al V-lea al Partidului Comunist din România, ținut în U.R.S.S., la Gorikovo, Lucrețiu Pătrășcanu a fost ales în Comitetul Central. În acel moment secretarul general al partidului era polonezul Alexander Stefanski.

În anul 1932, Lucrețiu Pătrășcanu, împreună cu colaboratorul său Belu Zilberg, intră în polemică cu grupul Criterion, apărându-l pe Lenin, împotriva unor scriitori adepți ai dreptei: Mircea Vulcănescu și Mihail Polihroniade.

Bănuț de îndoieli privind stalinismul

Lucrețiu Pătrășcanu a continuat să reprezinte interesele Partidului Comunist din România între anii 1933-1934 la Comintern, apoi a rămas la Moscova, până în anul 1935. În acest timp, a fost bănuț de îndoieli privind stalinismul. În 1936, revine în România cu sarcina de a-i apăra pe membrii Partidului Comunist din România (inculpații Gheorghe Gheorghiu-Dej, Constantin Oancea, Chivu Stoica, Gheorghe Vasilichi) în procesul de la Craiova, dar fiind denunțat ca membru al Partidului Comunist din România, a fost înlocuit cu avocatul Ion Gheorghe Maurer.

În august 1940, sub regimul generalului Ion Antonescu, Lucrețiu Pătrășcanu a fost arestat și internat în lagărul de la Târgu-Jiu, împreună cu alți membri ai partidului, care nu se aflau în exil în U.R.S.S. Peste puțin timp este eliberat de guvernul național-legionar, când România era aliată cu Germania nazisto-hitleristă. În continuare, încearcă să păstreze relații amicale cu U.R.S.S..

În anul 1941, după "Rebeliunea legionară", Lucrețiu Pătrășcanu este din nou arestat și din dispoziția generalului Ion Antonescu, i se impune domiciliu forțat la Poiana Țapului, dar în anul 1943 revine la București.

În aprilie 1944, Lucrețiu Pătrășcanu a fost contactat de Ioan Mocsony-Stârcea, mareșalul Curții Regale, pentru înche-

ierea unei înțelegeri între regele Mihai și comuniști, în scopul răsturnării guvernului Mareșalului Ion Antonescu și scoaterea României din Axă. Împreună cu Emil Bodnăraș au reprezentat Partidul Comunist din România și au negociat în secret cu P.N.L. și P.N.Ț. În acele contacte se întâlnește și cu Corneliu Coposu.

Ministru al Justiției în Guvernul Sănătescu

După lovitură de stat de la 23 August 1944, prin care Mareșalul Ion Antonescu și Mihai Antonescu au fost arestați la Palatul Regal, Lucrețiu Pătrășcanu a făcut parte din guvernul generalului Constantin Sănătescu, în calitate de ministru al Justiției. Informăm cititorii că Lucrețiu Pătrășcanu a fost autorul Proclamației pentru Țară, pe care Regele Mihai a citit-o în seara zilei de 23 August 1944, la postul național de radio.

La 12 septembrie 1944, Lucrețiu Pătrășcanu a fost unul din reprezentanții României la semnarea Armistițiului dintre România și U.R.S.S.. Din delegație au mai făcut parte generalul Dămăceanu, principele Știrbei și Ghiță Pop. Prezent la Moscova, a luat legătura cu membrii fracțiunii moscovite, Ana Pauker și Vasile Luca, prin supraveghetorul lor Andrei Vișinski, acesta asigurând comunicarea dintre aripile P.C.R., cea aflată în exil în U.R.S.S. și cea aflată în România. În anul 1945, a fost ales de Conferința Națională a P.C.R. ca membru al C.C. al P.C.R., iar în 1947 a făcut parte din delegația României la Conferința de Pace de la Paris din 1947. Liderul delegației a fost Gheorghe Tătărescu, iar ca membri Gheorghe Gheorghiu-Dej, Lucrețiu Pătrășcanu, Ștefan Voitec, Lothar Rădăceanu, Ion Gheorghe Maurer, Mihai Rălea, Simion Stoilov, Dumitru Dămăceanu, Elena Văcărescu, Florica Baltazar, Șerban Voinea.

În calitate de ministru al Justiției, Lucrețiu Pătrășcanu, la presiunile U.R.S.S., a inițiat procesele de tip stalinist în România. După ce Petru Groza a devenit Prim-Ministru, s-au înființat Tribunalele Poporului, La București și Cluj. Pentru desfășurarea proceselor în stilul stalinist au fost promovați procurori comuniști ca Avram Bunaciu, Constanța Crăciun sau Alexandra Sidorovici, soția

lui Silviu Brucan.

Criticat pentru abordarea prea intelectuală a socialismului

Datorită conflictelor pentru acaparea puterii cu alți membri ai P.C.R. din vârful partidului, a fost marginalizat, chipurile că se afla în opoziție față de politicile staliniste. De asemenea, a fost criticat pentru abordarea prea intelectuală a socialismului. Gheorghe Apostol, un apropiat colaborator al lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, a spus despre Lucrețiu Pătrășcanu: "Lucrețiu Pătrășcanu era un intelectual de bază al partidului, dar era un om prea îngâmfat, orgolios, intolerant și necomunicativ cu tovarășii de partid. Dej îl prețuia. Între 1946 și 1948, Pătrășcanu s-a schimbat foarte mult".

La 1 Decembrie 1945, la Cluj a avut loc atacarea de către grupuri de huligani și revizionști unguri a căminelor studențești „Avram Iancu”, locuite de studenți români, la care s-au alăturat și muncitorii de la fabrica de încălțăminte, în marea lor majoritate unguri. Ei au devastat căminele studențești și au aplicat bătăi crunte studenților români, mulți au fost internați în spital. În acele condiții, studenții români și-au ales un comitet (din acest for de conducere au făcut parte doi studenți sătmăreni, Vasile Mureșan și Nicolae Manea) pentru a protesta prin marșuri pe străzi împotriva acțiunilor huliganice ale revizionștilor unguri. Adunarea a avut loc în aula Facultății de Drept. De reținut că în Cluj lipsea armata română, care se retrăgea de pe front, iar de ordine se ocupa armata sovietică. Alături de studenții români au fost și locuitorii români din Cluj. A intervenit armata sovietică pentru a face ordine pe străzi. În anul 1946, de ziua de 24 Ianuarie, Ziua Unirii Moldovei cu Muntenia, studenții români au organizat o amplă manifestare pentru aniversarea acelui moment înălțător din Istoria României. Ei scandau lozinci patriotice și purtau sute de drapele românești. Mulți dintre studenții au fost arestați datorită faptului că puterea se afla în mâinile alogenilor, care nu recunoșteau că Unirea de la 1859 este o aniversare și pentru Ardeal. Această situație a făcut ca studenții români să declare grevă generală pentru eliberarea celor arestați. Lucrețiu Pătrășcanu s-a aflat la Cluj și s-a implicat în stingerea conflictului. La Facultatea de Drept a făcut o emoționantă expunere în fața studenților români, în care a spus: "Ardealul a fost și va fi veșnic al României. Eu înainte de a fi comunist sunt român..." (Ibidem, Lavinia Betea). Poziția lui Lucrețiu Pătrășcanu nu a convenit unor alogeni din conducerea P.C.R., care l-au categorisit ca naționalist periculos, dușman al păcii și a prieteniei dintre popoare.

Arestat în 1948

Arestarea lui Lucrețiu Pătrășcanu s-a realizat în anul 1948, sub învinuirea de naționalism burghez și șovinism. Lupta pentru putere s-a realizat și la vârful P.C.R., sub supravegherea directă a P.C.U.S., care urmărea promovarea în funcții de răspundere a unor personalități loiale și slugarnice față de U.R.S.S.. De remarcat este și faptul că perfidia a atins cele mai înalte cote ale unor membri din conducerea P.C.R., care în cei doi ani în care procesul a stagnat, au făcut vizite la închisoarea de la Jilava.

(Continuare în numărul următor)

**Ioan Corneanu,
Mircea Pirlea**

“Fă ca râsul să fie rugăciunea ta. Râzi mai mult. Nimic nu eliberează energiile blocate mai bine ca râsul. Nimic nu te face inocent așa cum o face râsul.”

(Osho)

FILA DE PSIHLOGIE

Râsul, remediul rapid pentru buna dispoziție

Neurologul Henri Rubenstein a descoperit că un minut întreg de râs este urmat de o stare de relaxare ce durează 45 de minute. Studiile arată că râsul, chiar și atunci când nu este unul de fericire, declanșează o activitate electrică cerebrală în zona prefrontală a emisferei stângi, numită “zona bunăstării”.

Într-unul dintre numeroasele studii despre râs, Richard Davidson, profesor de psihologie și psihiatrie la Universitatea din Wisconsin, a înregistrat electroencefalogrammele subiecților studiului său, cărora le proiecta filme de comedie. Zonele bunăstării se activau de îndată ce aceștia surâdeau. Cercetătorul a dovedit că râsul și surâsul provocate deliberat orientau activitatea cerebrală către veselie spontană.

Cât despre profesorul Arnie Cann, psiholog la Universitatea din Carolina de Nord, acesta a descoperit, în urma experiențelor făcute pe subiecți care manifestau primele semne de depresie, că umorul putea neutraliza stresul.

Cercetătorul a constituit două grupuri cărora le-a proiectat filme pe o perioadă de trei săptămâni. Pacienții care s-au uitat la filme de comedie au înregistrat o ameliorare netă a simptomelor, spre deosebire de cei care au vizionat filme “serioase”. A mai dovedit și că persoanele care suferă de ulcere ale stomacului își încrunță mai des sprâncenele decât ceilalți. De fiecare dată când vă surprindeți pe cale să vă încruntați, frecați-vă fruntea pentru a vă dezobișnui de această grimasă.

Gestica râsului

Tipurile de râs ce urmează a fi analizate mai jos nu se referă la ton, ci la formă, în măsura în care primul este ereditar, în timp ce al doilea se adaptează la context. Așa cum s-a specificat mai sus, un sfert de oră de râs echivalează cu trei sferturi de oră de relaxare. Este adevărat că râsul scade procentul acidității gastrice, dar de aici până la a face din el un substitut al tehnicilor de relaxare e cale lungă. Căci este mai ușor să inducem cuiva o stare de destindere timp de o oră, decât să reușim să-l facem să râdă timp de un sfert de oră. Chiar și râsul nebun depășește rareori cinci minute fără întrerupere.

Dacă râsul este, cum se spune, specific omului, nu este întotdeauna atât de natural pe cât se presupune. Căci râsul, după modelul surâsului, este fie un mijloc de calmare a angoasei resimțite în fața cuiva, fie un mod de a neutraliza agresivitatea unei relații conflictuale. Și apoi, râsul bărbatului nu este întotdeauna la fel cu cel al femeii.

Râsul nervos

Râsul rămâne, înainte de orice, un mod de a comunica. A vorbi despre un râs comunicativ este un pleonasm. Cine spune emițător, spune și receptor. Creierul uman posedă zone receptoare ale râsului, așa cum conține și zone receptoare mai ample care îl ajută să perceapă sentimentele semenilor. Este vorba despre zonele auditive și despre *insula*. Zona dreaptă pare mai activă decât stânga; observație care este coerentă cu natura afectivă a stimulilor.

Cele două amigdale sunt ambele implicate, cu predominanța emisferei drepte. Ceea ce reiese din studiul despre râs demonstrează caracterul unic al acestuia: nu aparține exclusiv nici domeniului emoțiilor, nici celui al sentimentelor, cu atât mai puțin funcțiilor fiziologice.

Râsul ca antistres

Pentru fiziologie ar fi greu de evidențiat o funcție precisă a râsului: este puțin probabil ca el să dilate splina, acest organ imunitar, chiar dacă s-a vorbit despre rolul său stimulator în apărarea organismului. Râsul antrenează o rupere de tensiune, veritabil efect de relaxare tonică, și poate contribui la lupta împotriva stresului. Prin caracterul său contagios, el apropie indivizii și asigură o fuziune socioafectivă, chiar dacă uneori se manifestă pe seama unei terțe persoane.

Râsul adolescentin

Semnalele-barieră sunt multiple, unele efemere, altele constante. După cum consemna Desmond Morris, le regăsim urmele în comportamentul adolescentului care chicotește ducându-și mâna la gură. În acest caz, mâinile și brațele se încrucișează în fața corpului, formând o “barieră” temporară de-a curmezișul bustului.

Râsul “agățător”

Unii indivizi se agăță instinctiv de vecinul de masă (râsul jucătorului) atunci când izbucnesc în râs, ca și cum s-ar teme să nu cadă de pe scaun. Le place să-și împărtășească bucuria. Nu se decid repede decât într-un caz: când credibilitatea lor este pusă pe jar. Sunt jucători nativi și parioli nebuni. Jucătorul este un individ foarte tactil. De ce? Pentru că atingerea permite să subtilizeze un pic de nîric de la vecin, când acesta este în faza de câștig. Acest mod de a râde este mai degrabă masculin și nu apare decât între femeile bătrâne.

Râsul ascuns

Interlocutorul râde ascunzându-și gura în spatele mâinii. Este vorba despre un stereotip gestual invariabil. Acest gest de jenă dezvăluie un temperament indecis. Ca toți nehotărâții, el va lua întotdeauna cea mai proastă decizie, în cel mai prost moment. Fie că e “da”, fie că e “nu”, va rămâne întotdeauna “poate”. Dacă gura este contrânsă să adopte o mimică amintind, într-o anumită măsură, de o reacție sexuală, atunci ea se ascunde adesea în spatele mâinii. Unele tipuri de râs și de grimase sunt caracteristice pentru faza de curtare și, când se produc în public, se poate observa frecvent cum mâna se ridică pentru a acoperi gura. Acestea fiind zise, o persoană care râde ducând mâna la gură trădează o sexualitate închistată în niște principii puțin propice plăcerii.

Râsul aplaudat

Interlocutorul râde întotdeauna izbindu-și niște palme zdravene pe coapse (râsul vulpoiului) și, uneori, pe coapsele vecinei sale. Mocho renumit și viclean ca un vulpoi, acesta nu ia niciodată o decizie înainte de a întoarce chestiunea pe toate fețele. Maniera aceasta de a râde este mai degrabă masculină decât feminină.

Râsul forțat

Râsul interlocutorului este forțat. S-ar zice că se prefacă că râde. Se îndoiește de tot și de toate. Nu încercați să-i prezentați ideile (geniale prin definiție); dacă se îndoiește de propriile intuiții, ce să mai zicem de ale altora...

Râsul excesiv

Interlocutorul se forțează să râdă zgomotos. Acest tip de atitudine trădează un temperament “carnivor” și hărțuitor. Un virtuoz al râutății gratuite și perverse, deghizat în preș pentru superiorii ierarhici, dar gata să-i facă să verse cu râuri de lacrimi pe subalterni.

Râsul cu dinții de jos

Cu brațele depărtate și cu pumnii strânși de parc-ar vrea să-i rețină pe

militanții bănuți a-i urma pe excomunicanți, politicianul înalță capul pentru a-și scuipa disprețul cu toți dinții. Desmond Morris, specialist în limbajul gesturilor, ne învață că ar fi mai prudent să ne îndoim de sinceritatea unui individ care-și expune în mod constant dantura inferioară atunci când râde sau când vorbește în fața publicului. Este adevărat că tensiunea imprimată la comisurile buzelor este tipică pentru indivizii care-și mușcă simbolic, desigur, interlocutorii.

Râsul falsului martor

Există persoane care se întorc întotdeauna către vecinii lor pentru a împărtăși cu ei buna dispoziție. Sunt indivizi care au o nevoie fundamentală de aprobare, ca toți elevii buni. Dar sunt și niște indecși care cultivă îndoiala în gradina lor secretă. În sfârșit, sunt niște veritabili falși generoși care nu vor împărtăși nimic altceva decât buna lor dispoziție.

Râsul curtezanului

Interlocutorul recurge adeseori la un râs politicos de aprobare. Un râs foarte des întâlnit printre politicieni, bineînțeles. Face parte din marele club al celor care, cu ajutorul grimaselor, au devenit niște figuri.

Râsul pe înfundate

Când începe Andrei să râdă, parcă ar cotcodăci o găină. Ține gura închisă în timp ce corpul îi este scuturat de spasme (râsul găinii). Andrei nu ia niciodată o decizie fără să-și consulte oracolele sau să-și întrebe toți prietenii și toate cunoștințele.

Râsul cu gura până la urechi

Mark își dă întotdeauna capul pe spate atunci când râde. Un râs cu gura deschisă, lipsit de orice constrângere. Știe să ia o decizie fără pic de ezitare. Este directorul general al firmei.

Sursa: “Dicționar ilustrat al gesturilor”, 2013

Cinci modalități de gestionare a regretului

Ați avut vreodată o situație în care ați fost plin de îndoială sau regret pentru o acțiune săvârșită sau o decizie pe care ați luat-o? Probabil ni s-a întâmplat tuturor. Când se întâmplă acest lucru, poate fi extrem de supărător. Mulți dintre noi ar dori să putem continua mai departe odată ce acțiunea este deja săvârșită sau decizia este luată și nu se uită înapoi. Cu toate acestea, acest lucru este adesea mai ușor spus decât făcut.

Îndoiala și regretul pot fi debilitante și consumatoare. Iată cinci lucruri pe care le puteți face pentru a gestiona regretul și îndoielile.

1) Conștientizează că aceste sentimente intense de regret și îndoială nu vor dura pentru totdeauna, chiar dacă la prima impresie așa pare

Aceste sentimente vor trece după o anumită perioadă de timp. Acest lucru este destul de important. Sentimentele vor trece și viața va reveni la normal.

2) Respiră prin aceste sentimente. Nu fugi de ele

Permite-ți să le simți timp de câteva minute și continuă să respiri în timp ce te afli în agonia acestor sentimente negative intense. Dacă poți rămâne cu sentimentele pentru o anumită perioadă de timp, permite-ți să simți regretul și îndoielile. Cincisprezece minute ar fi mai mult decât suficient pentru a rămâne cu aceste sentimente.

3) După ce a trecut timpul (maxim 15 minute) fă altceva

Distrage-te. Trăiește-ți viața și ocupă-te cu ceva care ar putea fi plăcut sau productiv. Fă altceva. Acest lucru te va ajuta să treci prin aceste sentimente dificile și să înveți cum să gestionezi situația.

4) Folosește discursul pozitiv despre propria persoană pentru a-ți reaminti că faci tot posibilul, că nu ești perfect

Acceptă-te ca o ființă umană care nu trebuie să fie perfectă, care are voie să facă greșeli. Adu-ți aminte de acei oameni care te iubesc și care țin la tine. Aceste imagini și gânduri ale persoanelor dragi te pot ajuta să simți un suport atunci când te copleșește sentimentul de regret și îndoială.

5) Revaluează situația ca fiind una dintre oportunitățile de creștere personală

Aceste experiențe, deși foarte dificile și provocatoare, îți pot permite să experimentezi un nivel mai mare de acceptare de sine și iubire de sine. Când dobândești o acceptare mai mare de sine, ajungi să experimentezi o viață mai fericită, mai plină de satisfacție.

Terapia, atât individuală, cât și terapia de grup, te pot ajuta cu siguranță să te accepți mai ușor și chiar să te iubești pe tine însuși. Ideea ar fi că terapia te poate duce să ai experiențe corective emoționale și să trăiești o viață mai veselă.

Sursa:

<http://www.psychology.com/articles/?p=446>

Pagină realizată de Ioana Zaharia

Adelina Pेत्रițu, pe covorul roșu în LA, premiată la gala E! People's Choice Awards 2019

Adelina Pेत्रițu, prima româncă ce ajunge la gala E! People's Choice Awards 2019 din America, a participat la decernarea premiilor, unde a primit trofeul Best Romanian Pop Culture Influencer of 2019. Încă din România, Adelina a fost preocupată să-și aleagă o ținută în care să strălucească, pe care a accessorizat-o cu bijuterii cu diamante.

Pentru prima dată în 45 de ani, în cadrul prestigiosului eveniment a fost deschisă o categorie dedicată României: Best Romanian Pop Culture Influencer of 2019, la care Adelina s-a aflat pe lista câștigătorilor ediției din 2019 a E! People's Choice Awards alături de Gwen Stefani, desemnată "Fashion Icon Award", Jennifer Aniston, desemnată "The People's Icon of 2019" award și Pink, care va pleca acasă cu trofeul "People's Champion Award". Unul dintre cele mai așteptate momente ale serii a fost întâlnirea cu celebra Kim Kardashian, alături de care Adelina nu a ratat ocazia de a se fotografia și a schimba câteva vorbe.

Emoționată și înconjurată de

vedete internaționale, premiate și ele, Adelina Pेत्रițu a pășit sigură pe ea pe covorul roșu salutând mulțimea.

Într-o rochie neagră, cu trenă și pene, creată la casa de modă MMarquise, pentru care nu mai puțin de 16 croitorese au lucrat la foc continuu timp de șase zile pentru a coase manual toate cristalele și accesoriile ținutei, bruneta i-a făcut pe fotografi să nu contenească în a o surprinde în cele mai bune cadre. Rochia a necesitat 300 de ore de muncă, a fost confecționată manual în proporție de 80 la sută, iar ca materiale s-au folosit tafta și tulle. 2000 de cristale au fost aplicate pe piesa vestimentară, 200 de franjuri, de asemenea, lucrați manual și au fost aplicate 100 de pene de mâinile dibace ale croitoresei. "Ceea ce a reprezentat un stres major a fost transportarea rochiei în America. Este atât de grea și are detalii prețioase care nu permit împachetarea ei, iar în avion, pe umeras, nu ne era permis să o introducem. Astfel am luat o geantă mare special pentru ea, unde aproape în lacrimi, am împachetat-o ușor și am tras fermoarul cu sudoarea frunții. Nici

nu mai are sens să vă povestesc despre acele pe care am stat în avion până la destinație, la gândul că s-ar putea pierde tocmai geanta cu rochia mea pentru eveniment. Imaginați-vă ce s-ar fi putut întâmpla. Uraganul Katrina era pistol cu apă pe lângă mine", a povestit Adelina pe blogul ei, edamagazine.ro.

Ținutei de lux cu despicătură pe un picior la care nu a purtat sutien, Adelina a accessorizat o pereche de sandale negre și și-a completat look-ul de gală cu bijuterii cu diamante. A fost coafată simplu și a purtat un machiaj intens în ton cu evenimentul, optând tot pentru negru și în cazul unghiilor.

Adelina Pेत्रițu a reprezentat România la gala E! People's Choice Awards 2019, care a avut loc pe 11 noiembrie, în America. Bruneta, care este urmărită pe contul oficial de Instagram de peste 1,2 milioane de persoane și are 140.000 de abonați pe Youtube, a plecat vineri din România. Ea a fost desemnată în urmă cu o săptămână cel mai bun influencer din România, în anul 2019, la gala locală a premiilor E! People Choice Awards, fiind premiată și la gala din America.

Inedit! Angelina Jolie a pozat complet goală

Angelina Jolie își sărbătorește puterea și „flacăra interioară”. Celebra actriță a declarat pentru Harper's Bazaar că cei șase copii ai ei au inspirat-o să-și descopere puterea lăuntrică.

Actrița din „Maleficent”, în vârstă de 44 de ani, îmbogățește coperta din decembrie-ianuarie a revistei Harper's Bazaar pozând pentru o serie de fotografii uimitoare, înfășurată doar într-o țesătură transparentă.

„Copiii mei îmi cunosc adevărul eu, iar ei m-au ajutat să îl găsesc din nou”, a spus Angelina Jolie pentru Harper's Bazaar. „Partea dintre noi care este liberă, sălbatică, deschisă, curioasă

poate fi închisă de viață. Prin durere sau prin rău. Copiii mei îmi cunosc adevărul eu și m-au ajutat să îl găsesc din nou și să îl îmbrățișez”, a spus actrița. „Au trecut prin multe. Învăț din puterea lor. În calitate de părinți, îi încurajăm pe copiii noștri să îmbrățișeze tot ceea ce sunt și tot ceea ce au în inimile lor, iar ei se uită înapoi la noi și doresc același lucru pentru noi.”

„Dacă simți că nu îți trăiești viața pe deplin, încearcă să identifici ce este sau cine este acesta care te împiedică să respiri”, a mai spus Angelina Jolie.

Actrița a mai vorbit despre lupta ei continuă pentru libertate la nivel mondial, în special în domeniul drepturilor femeii.

Iată cum arată acum Ally McBeal!

Un lucru este sigur: actrița americană Calista Flockhart a descoperit elixirul tinereții. La 54 de ani, vedeta care a interpretat-o pe Ally McBeal în serialul omonim, filmat între anii 1997 și 2002, arată la fel ca acum mai bine de 20 de ani.

Ea a fost surprinsă recent în Brentwood, California, în timp ce făcea cumpărăturile. Calista este măritată din 2010 cu Harrison Ford și au un copil împreună, pe Liam, care suferă de o formă de autism.

După filmările de la serialul Ally McBeal, Flockhart nu a mai fost distribuită în nici un rol. Ea a câștigat un Glob de Aur pentru prestația din serial și a reușit să strângă o avere de 24 de milioane de dolari. Calista este extrem de implicată în campaniile de strângere de fonduri pentru instituțiile medicale și pentru activitatea de cercetare pentru găsirea unui remediu contra cancerului.

